

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno K 15.—
polletno » 8.—
Posamezna številka 40 v

Kmet, pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!

Inserati:

1 mm inseratnega stolpca stane na:
male oglase K — 30
uradne razglase » 1.50
reklame » 2.—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Splošna mobilizacija.

Bog nas varuj vsega hudega! Zopet mobilizacija? Saj se je komaj vojna končala, pa nas že zopet kličejo! Za kaj pa pravzaprav gre? Sovražnik je iz zasede napadel naš tabor, zatiral nas je cela stoletja in nas hoče še naprej! Kdo je ta sovražnik? Kdo drugi, kakor dosedanji stanovni, kateri so si našega kmeta dobro osedlali in ga imenitno jahali. Ti jahači so bile vse dosežanje stranke, katere so nam obljubljale blagostanje in nam po storjenem delu niso ničesar privoščile, kakor kvečjemu še korobač in davke, da se urneje tečemo in jahače do razkošja pripeljemo. Bode li šlo še tako naprej? Ne! Kako naj se otresemo tega mrčesa? Bližajo se občinske in po teh državnoborske volitve.

Pri volitvah ima vsak zavežen, samostojen volilec pravico, pokazati svojo moč in svojo voljo in mi kmetovalci imamo sedaj priliko, iznebiti se vseh naših pijavk in vse zolege. Kakor smo se na bojni črti vojskovali z orožjem, tako se moramo zopet v zaledju bojevati z uma svitlim mečem, in to je za nas glasovnica. Mi kmetje smo bili na fronti, mi smo se vojskovali, drugi so se pa skrivali. Ti strahopetneži pa kažejo svojo korajžo v zaledju, kjer ni krogel. Mi napadalci, vajeni borbe, pokažimo našim sovražnikom neustrašeno čela. Predno gremo v boj, je treba poznati nasprotnika. Kako močan je naš

sovražnik? Ah, kmetje in kmetice, zelo, zelo močan! Kako močni smo pa mi? Mi smo še močnejši, ampak nismo edini. Nas je 80 od sto, onih je pa le 20, in nas vendar vladajo! Kako je to mogoče? Armada smo bili mi kmetje, generalni štab in častniki so pa bili člani VLS. ali klerikalne stranke. Njih vojni načrt je skrbno izbran in čuje nad vso Slovenijo. Od sedeža v Ljubljani se razteza na vso fronto naše meje, in tudi v zaledje. VLS. ima svojo glavno oporo v župniščih, v duhovščini. Kakor pravijo, je 600 župnišč na Kranjskem, 400 na Štajerskem in 100 na Koroškem. Torej nad 1100 duhovnikov, častnikov poleg generalnega štaba v Ljubljani. Ti so dobro organizirani, drže skupaj, so torej edini in zato nas, kot neorganizirane in nezavedne kmete, ujamejo na svoje nastavljenе limanice.

Kako močna pa je naša armada? Ker je naša „Samostojna kmetijska stranka“ šele pol leta stara, je še v manjšem številu, da se pa število vojskovodij in častnikov poveča, je dolžnost nas kmetov, kmetic, našega naraščaja, obrtnikov, kmetijskih učiteljev in kmečkih delavcev, da se vsi zedinimo in vsak po svojih očeh delamo za našo sveto stvar. Zapustimo naše dosežanje pijavke, iznebimo se jih in vodimo se — sami. Zaupajmo vse svoje moči našemu kmečkemu generalnemu štabu v Ljubljani! Ta nas pripelje na kraj zmage in ako bo zmaga naša, bomo mi

vladali in ne bomo več tlačeni. Prva naša bitka z nasprotnikom bodo občinske volitve. Pri teh volitvah moramo pokazati strnjene svoje vrste. Pristaši „Samostojne kmetijske stranke“, posvetujte se že vnaprej, kdo da bodo vaši voditelji in svetovalci v občinah! Agitirajte od hiše do hiše in vrzite vun vsiljence drugih strank! Saj ti so povsod med nami edini krivci naše nesreče, našega medsebojnega sovraštva.

Po tej mali bitki pri občinskih volitvah nas bodo presojali. Nas je največ po številu, in mi moramo zmagati!

Pokažimo svetu, da je slovenski kmet ponosen na svoj stan, da je vreden občan naše države Jugoslavije in vzoren član „Samostojne kmetijske stranke“!

Pokažimo nasprotniku, da je mladi, slabotni David v stanu pobiti orjaškega Goljata!

Torej vsi kmetje skupaj!

V boj! V boj! Hura, Hura!

Agrarec, star vojščak.

Patent na razum in na politiko.

Na naših shodih morajo naši vrli strokovnjaki večkrat od duhovnikov slišati očitke, da nimajo pravice prirežati političnih shodov, nastopati kot govorniki in agitatorji za našo pravo „Samostojno kmetijsko stranko“.

Nekaj za predpust in pepelnico.

(Katarina Zihrl.)

„Je pa prišla pepelnica,
pa sem ostala še norica“.

Tako bo tožilo na stotine naših dekličev ob koncu predpustne dobe, dobe ženitovanj. S skrivno zavistjo v srcu se bodo ozirale na srečnejše svoje sovrstnice, ki jim je bila sreča milejša, ker so tekom letošnjega predpusta smele slaviti svoj „veliki dan“.

Vsaka deklica goji že od zgodnje mladosti skrito željo, postati nekega dne lepa in srečna nevesta. Nejasne in meglene so še te predstave v glavicah nedoraslih deklic ali že obstojajo. Ko pa se tekom časa naseli še ljubezen v mlada srčca, potem itak ni več druge misli in želje kot združitev z ljubljениm bitjem. To je naravni poklic ženske in za srečne štejem tiste, ki so jim že skrbni starši ugladili pot v primeren zakon. Toda kako malo je tako srečnih! Večina jih mora okušati težave in bridkosti samostojnega poklica. Med takimi sem bila tudi jaz. Nikdar nisem bila tako žalostna, kot na svatbi svoje zadnje sošolke. Vse druge so se že preje omožile, le jaz edina naj bi bila zaostala ptičica? Pa si morda mislite, da nisem imela nikake prilike, postati nevesta. O ne, prilike le preveč, ali mojega fanta, ki mi je bil zvest, dokler je hodil križem sveta po Štajerskem in po Bosni, mi je

ugrabila zapeljiva tujka, Dunajčanka. Izneverila ga je meni in svojemu narodu, vkovala ga svoji despotični, velenemški volji.

Pa ni bila moja usoda izjemna ali posamezen slučaj. Koliko naših deklic pač izgublja na ta način svoje ženine in ne samo zapuščena reva, ampak tudi domovina plaka za njimi kot za izgubljenimi sinovi. Skusila sem torej vso neizmerno bolelost mlade deklice, ki vidi vse svoje nade pokopane, ki brezupno zre v bodočnost, kjer ne vidi drugega kot neskončno praznoto, zato pa tembolj pomilujem vse tiste revice, ki jim je vojska ugrabila ženine. Večje reve so kot že poročene žene, ki so izgubile svoje soproge. Ali jim ni nikake pomoči? O pač, samo neumestne predsodke na stran! Glejte, vrnilo so se naši fantje, večina izmed njih še, hvala Bogu, s celimi udi; taki naj ne čakajo in naj ne odlašajo, ampak o prvi priliki naj se vklonijo v sladki jarem zakona, vsaj takim je odprta vsaka hiša, kjer bivajo odrasle hčerke. Zamudili so vsled vojne itak celih pet let. Kolika škoda je to pri gospodarstvu! V strelskih jarkih so tožili in zdihovali: „O, zlata mladost, kje te mi zapravljamo?“ Zdaj pa, ko so se vrnili pod udobni domači krov, se le preradi udajajo pogubnemu brezdelju, namesto da bi se pobrigali za ustanovitev lastnega gospodarstva. Ej, vi neumni fantje, škoda dneva, škoda vsake ure, ki jo potratite v tujih službah ali praznem brezdelju. Na noge, s pogumom se lotite kateregakoli podjetja,

samo da se postavite na lastne noge! Mladost vam naglo mine, in prilika zamujena, ne vrne se nobena.

Vrnili so se pa tudi taki, ki jim je vojna ugrabila cvetoče zdravje, pohabila ta ali oni ud in jih spremenila v pomilovanja vredne invalide. Kaj bodo počeli pa taki reveži? O, največjega sočutja so vredni, če bi jim sočutje plemenitih src kaj pomagalo. Čutijo se izobčene in zaznamovane. Če stopijo v družbo zdravih fantov-sovrstnikov, se tem bolj zavedajo svoje revščine in še žalostnejši se vračajo na svoj samotni dom. Glejte, zapuščena dekleta, takim revežem posvetite svojo pozornost, in sicer iz usmiljenja! Le nežna ženska roka zamore tu deliti tolažbo, zamore vlivati nove upe v njihova od nesreče otrpjenja srca. Ne bojte se, da bodo ljudje z zasmehom vračali vašo požrtvovalnost, kadar boste stopile pred oltar s pohabljenecem. Nasprotno, vsak dobromisleč človek vas bo blagrovat. Marsikatere izmed vas si je sama ustanovila lastno gospodarstvo, tako da lahko preživi tudi še moža, če je le količkaj še sposoben za kako netežko delo. Ze pokojnina, ki jo dobiva invalid, se bo v roki spretno in varčne gospodinje podsetorila, med tem ko v roki zapuščenega samca izgine kakor dim, ker ne zna gospodariti ne z denarjem ne z živili. Osobito ve dekleta, ki ste imele znanje še pred vojno s kakim fantom, ki ste mu mogoče pridno pošiljale različne zavitke in mu celo dolgo dobo obetale večno zvestobo!

All je v vaši že občini krajevni odbor SKS? Ustanovite ga takoj!

Tukaj je pa naša duhovščina v veliki zmoti. Naši strokovnjaki nastopajo povsod kot zasebniki, ne kot morebitni zastopniki urada, pri katerem so nastavljeni. Kot takji predstavljajo fizično popolnoma proste osebo, katera ima prav iste pravice, kakor vsak drug državljan. V svojih prostih urah, izven urada, pa lahko povsodi javno nastopajo.

Čudno se nam zdi, da nam duhovščina odreka naše politične pravice, čeprav daje sama v tem oziru najslabši vzgled. Kdo se je dosedaj bolj izpostavljal zavoženju politiki SLS, kakor ravno duhovščina. Ta si domišlja, da je ona za to tukaj, da bi vodila našega kmeta. Za njo pa ne sme veljati isto, kakor za nas, da nastopamo le izven urada in mimo službe. Duhovščina agitira vse svoje življenje za svojo moč nad ljudstvom, in sicer povsod: v cerkvi, pri vsaki pridigi, v spovednici, v uradu in v župnišču, pri krščanskem nauku in tudi po hišah. Ta agitacija je mogoča le na kmetih med nezavednim, priprostim ljudstvom. Med kulturno zrelim ljudstvom ne bi bilo to mogoče, ker bi si ljudstvo to enostavno prepovedalo in zahtevalo od duhovščine le čiste krščanske nauke, ne pa klerikalno politiko. Duhovščina si tudi domišlja, da je ljudstvu v strokovnem kmetijskem oziru za svetovalca. Ker je bilo žalibog še do danes tako, moramo reči, da zato naše kmetijstvo tako slabo izgleda. Če bi bila SLS, vse nakupičene milijone za agitacijski fond porabila za razvoj kmetijskega šolstva, bi kmetu s tem bolj pomagala, kakor je dosedaj. Ravno SLS, se je najmanj brigala za napredek kmetijskega šolstva, čeprav je imela vso moč v rokah. Poglejmo le število naših šol.

Kdo drug je bolj poklican za pouk, vodstvo in nasvetovanje kmetom kakor ravno strokovno izobraženi, praktično izkušeni strokovnjak, ki je poleg vsega kmečki sin.

Svetujem naši duhovščini, naj odloži svojo srednjeveško okostenelost in po svoji zdravi pameti preudarja, da so že zdavno minuli časi, ko je bila samo ona poklicana voditi kmeta. Manjkalo ji je k temu kmečkih stanovskih idealov in strokovnega znanja, poleg tega pa je imela veliko sebičnosti.

Torej, kmečko ljudstvo, posebno pa mladina, oklepajta se le modernih strokovnjakov, ki vama bodo gotovo bolj koristno in nesebično svetovali. Vsi pod zeleno zastavo „Samostojne kmetijske stranke“!

Agrarec.

Kmčki tabor v Novem mestu.

Na prvem kmečkem taboru SKS, na Dolenjskem v Novem mestu dne 8. februarja so bile sprejete te-le resolucije:

Glejte, da se sedaj ne odvrnete od njega, če se je vrnil z nekoliko pohabljenimi udi. Velik in neodpustljiv bi bil vaš greh! Ali se naj takemu revežu utrne vsaka tolažilna zvezda, ki mu je svetila na težki bolniški postelji, na operacijski mizi? Ali mu ne napolnite z obupom njegove duše, ali mu ne potisnete ve same beraško palico v roko? Velika je bila naloga našega kmečkega ženstva med vojno in rešilo jo je v splošno zadovoljnost. Velika pa je tudi njegova naloga po vojni: celiti rane, ki jih je vojna vsekala; to naj bo ženstvu glavni cilj. Vsaka posamezna ženska zamore tu sodelovati. Če reši takega trpina ceste in beraške palice, bo tudi svoje lastno življenje olepšala in osrečila. Tem starejša ko bo, v tem večjo tolažbo ji bo njeno plemenito ravnanje. Kar je žena možu, to ne more biti ne sestra bratu, ne hči očetu. Če eno samo bitje reši in izpelje iz revščine in obupa, že ni zastoj živega. Nasprotno pa, kakšna žalostna usoda čaka takega trpina, če se nu odtuji še edino bitje, na katerega je zidal svoje nade. Minulo ga bo vsako veselje do dela, četudi bi bil še zmožen za kakršnokoli lažje delo. Udajal se bo pijači, in kadar mu umrjejo še skrbni starši in bo prepuščen samemu sebi, padal bo od stopnje do stopnje, dokler ne dospje na najžalostnejšo pot: pot prosjaka. A tudi življenje nezvestega dekleta ne bo srečno. V dolgih nočeh brez spanja ali v vznemirjajočih sanjah bo videla pred seboj podobo zapuščenega reveža in dozdevalo se ji bo, da on grozeče dviga proti nji svojo palico in slišala bo njegovo očitanje: „Ti si kriva, ti si me pahnila v to brezno!“

1.) Zahtevamo pravično in hitro rešitev jadranskega vprašanja. Odločno ugovarjamo, da bi se katerikoli kos naše zemlje proti volji naroda odtrgal. Zahtevamo, da pripade k Jugoslaviji slovenski del Koroške, vsa naša Primorska in Kranjska, naša Reka in Dalmacija z vsemi otoki. Balkanska zemlja se naj prepusti Balkancem, da se ne ustvari zopet kak novim sporom. Nikdar ne bomo priznali druge rešitve.

2.) Odločno protestiramo proti samolastnemu poseganju v naše pravice s tem, da določajo prehranjevalni urad in okrajna glavarstva maksimalne cene živini in drugim poljedelskim pridelkom. Drugim stvarim gre cena navzgor, zato cen našim pridelkom ne pustimo potiskati navzdol. Dajte nam blago po predvojnih cenah, potem bodo tudi cene za poljedelske pridelke drugačne. Ali maksimalne cene za vse stvari ali pa za nobene. Odločno protestiramo proti temu, da bi se z maksimalnimi cenami tlačili vedno le kmetijski pridelki, med tem ko za blago, ki ga potrebuje kmet, velja vedno prosta trgovina.

3.) Odločno protestiramo proti nameravani zamenjavi kron za dinar v razmerju 4:1, ker bi taka ureditev valute zadela predvsem srednje in male kmete ter delavski in uradniški stan. Končno ureditev valutnega vprašanja ne dopustimo nikomur drugemu kot onemu parlamentu, katerega bo izvolilo ljudstvo.

4.) Zahtevamo, da se kože v tukajšnjem glavarstvu zaklanih živalij dajejo v prvi vrsti domačim usnarjem v stroj, ne pa vojnim dobičkarjem in verižnikom à la Pollak in Knaflič. Na vsak način pa zahtevamo, da pride iz domačih kož izdelano usnje zopet nazaj, da služi domačim potrebam.

5.) Pozivljemo vlado, da končno uredi cigansko vprašanje in reši kmeta te nadloge.

6.) Odločno zahtevamo, da se občinske aprovizacije ne oddajajo osebam v tico, katere so znane kot hudi strankarji in pri katerih obstoja sum, da bodo pristransko delovali. Zahtevamo, da imajo aprovizacijo v rokah isti možje, kot so jo imeli dosedaj.

7.) Pozivljemo vlado, da čim preje ustanovi v Novem mestu državno oblačilnico, ker nimamo ne denarja, ne časa, da bi se vozili v Ljubljano in tam čakali cele dneve na blago.

8.) Uradne vladne odredbe, zadevajoče kmetijske interese, se smejo sklepati le v sporazumu s kmečkim zastopstvom. Zahtevamo, da se ustanovi po načinu že obstoječih trgovskih in obrtniških zbornic in kmetijske družbe „Kmetijska zbornica“ kot kmetijsko zastopstvo.

9.) Zahtevamo, da vlada nemudoma preskrbi kovačem na deželi dovolj železa za napravo in popravo kmetijskega orodja.

10.) Vlada naj skrbi, da se čim prej začne izdelovati modro galico doma, v lastni državi. Istotako naj vlada skrbi, da se v državi ustanove tovarne in predilnice, ki bodo izdelovale platno in drugo oblačilno blago. Odločno zahtevamo, da se porazdeli galica enakomerno na vse vinogradnike po resnični potrebi pravočasno in nepristransko brez verižniških cen.

11.) Zahtevamo odpravo brezposelnih podpor. V državi je dovolj dela. Država naj skrbi, da čim prej začne z industrijskimi, stavbnimi in melioracijskimi deli. Vedno se ponavljajoče štrajke, zahtevo po manjšem delu in vedno licitiranje plač smatramo za skrajno škodljive in državo ogrožujoče, ker so vzrok neznosni draginji, ki otežuje obstoj vsem stanovom. Apelujemo na vlado in vse stanovne, da delujejo v svrhu utrditve države na to, da se v državi več dela in da se sistematično vse cene znižajo, začevši pri trgovcih.

12.) Zahtevamo, da se vse davčne in druge komisije, kjerkoli se odločujejo javne zadeve, tičeče se kmeta, sestavijo tako, da bo kmet z ozirom na njegovo številnost pravično zastopan. Zahtevamo, da se dohodninski davek odmeri začevši pri 10.000 K in da se pri odmeri istega vpošteva samo čisti dohodek po odbitku vseh produkcijskih, oskrbovalnih in amortizacijskih stroškov. V teh davčnih komisijah morajo imeti poznavalci razmer, ne pa finančni uradniki, odločilno besedo. O podlagi za odmero davkov se naj kmeta natančno pouči, da se v slučaju krivične odmere lahko pritoži in da se pri iztirjanju davkov po nepotrebnem ne razburja in ne pride v kazen.

13.) Pozivljemo vlado, da čim preje mogoče pospeši zgradbo za nas Dolenjce najvažnejših in najpotrebnejših železniških prog. Kot najvažnejše smatramo železniško progo Krmelj-Sevnica, Novo mesto-Krško ali Brežice in Črnomelj-Vinica-Ogulin. Zahtevamo tudi cestno zvezo z Žumberkom preko Kostanjevice-Ostrca.

14.) Zahtevamo, da se vpeljeta na progi Ljubljana-Karlovac vsaj dva vlaka v vsaki smeri z ugodno zvezo za nas na obe strani. Protestiramo proti samovoljnemu ustavljanju vlakov brez potrebe in ne da bi se pravočasno obvestilo prebivalstvo. Zahtevamo, da vozijo vlaki na progi Ljubljana-Karlovac direktno in brez prekinitev in šikan za prebivalstvo. Železniško upravo naj se opozori na to, da je ona za to tukaj, da služi ljudstvu in splošnosti, ne pa da služi ljudstvo njej.

15.) Zahtevamo, da pospešuje vlada kmetijstvo posebno tudi s tem, da ustanavlja državne vzorne kmetije, vsaj po eno v vsakem glavarstvu. Vzorno kmetijo naj se opremi z vsem potrebnim in modernim inventarjem, zlasti s kmetijskimi stroji, in se jo postavi pod vodstvo teoretično in praktično izvežbanega kmetijskega strokovnjaka. Namen teh kmetij bodi zlasti praktično vezbanje kmetovalcev v uporabi kmetijskih strojev in umetnih gnojil, pridelovanje semen, zlasti pa izbiranje semenskih rastlin. Vzorna kmetija naj pospešuje kmetijski pouk s pridelovanjem praktičnih tečajev za kmečke gospodarje in naj služi kot zimska kmetijska šola za odrasle kmečke mladeniče, bodoče gospodarje. Ravno tako naj se na takih vzornih kmetijah prirejajo gospodinjski tečaji za kmečke mladenke, bodoče gospodinje.

16.) Najstrožje naj se zasledujejo razni verižniki in tihotapci. Posebno strogo pa se naj kaznujejo uslužbenci verižniškega urada, kateri bi se v svoji službi spozabili ter šli tem škodljivcem narodnega gospodarstva na roko.

17.) Zahtevamo, da vlada podpira bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, ker služi predvsem revnemu ljudstvu.

Pobiranje vinskega davka.

Pobiranje vinskega davka, kakor ga je na Štajerskem še pod Avstrijo odredilo štajersko namestništvo v Gradcu, je prešlo seveda in čisto naravno tudi v našo narodno državo Jugoslavijo.

Ta davek je bil za kmeta seveda velika krivica, kajti tudi od tistega vina bi ga moral plačevati, ki ga porabi doma za družino in za delavce.

Tega davka kranjski kmetje ne poznajo.

Zato se je naša stranka na vso moč potegovala za odpravo tega davka in je to utemeljevala tudi s tem, da se štajerskemu vinogradniku vendar ne sme nalagati vinskega davka, ki ga kranjski vinogradniki utemeljeno ne plačujejo.

Po mnogem trudu in neprestanem posredovanju je sedaj doseženo, da se vinski davek od leta 1918. naprej ne bo pobiral. Za leto 1918. pa se odprave davka iz raznih upravnih in finančnih ozirov ni dalo popolnoma doseči. Za leto 1918. se torej vinski davek še tirja, a vendar ne s kako strogoostjo. Kdor pa tega davka ne more plačati, naj vloži prošnjo na „Delegacijo ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani“ in naj jo primerno utemelji. Kdor za leto 1918. res težko omenjeni davek plača, je upati, da ga bo na podlagi prošnje oproščen plačati.

Primate tatu!

Poč tem naslovom je izdala „Jugoslovanska (katoliška) moče biti več, jo je sram) tiskarna“ v Ljubljani brošuro, v kateri nekdo, ki pravi, da je duhovnik, opravičuje duhovski stan.

Tega mu ne zamerimo, ker to je njegova dolžnost. Toda, da se dela nepristranskega in pravičnega, istočasno pa tako zlobnonesramno zavija glede naše stranke in laže na vse pretege, to mu pa moramo zameriti. Če čitamo dotična poglavja, se nam zdi, da jih piše perfekten fanatičen norec, ki misli, da bo ljudstvo kar slepo verjelo. Tega človeka ni popolnoma nič sram. Brošura bo njegovemu stanu več škodila kot pa koristila. Vi, vseznali gospod, ki vam mesto svetosti odseva gloriola hudobnega zavi-

janja, živite še za 1000 let zadaj. Spoznajte pošteno ljudsko dušo, spoznajte poštene naše namene, potem vas bo morda le malo sram vaših lastnih laži.

Tatu lovite in vlovili ste ga, to je — sebe! Če imamo kaj grehov, ki bi jih radi vi nam naprtili, vrzite največjo skalo na nas. Dokler pa se poučujete o nas samo od raznih „trobent“, je častneje za vas, da molčite!

Zakaj so si češki kmetje ustanovili svojo kmetijsko (agrarno) stranko?

Našega kmeta politični položaj je isti, kot je bil položaj češkega kmeta približno pred 30. leti. Takrat ni imel češki kmet v parlamentu svojega zastopstva, ampak je bil zastopan po poslancih mlado- in staročeške stranke, ki so se rekrutirali največ iz vrst advokatov, veleindustrijev in velekapitalistov. Seveda ti gopodje niso poznali kmetovih težav in niso vedeli, kako mu treba pomagati. Nasprotno, podpirali so zahteve mestnega prebivalstva, industrije in velekapitala in to ponajveč na škodo kmeta. Da mora biti kmet v parlamentu zastopan po takih ljudeh, ki poznajo potrebe kmeta, je razvidno iz sledečega slučaja:

Okoli leta 1890. je sklenila bivša avstrijska monarhija trgovsko pogodbo z Nemčijo, s katero pogodbo je bil avstrijski kmet sploh in češki kmet še posebej zelo udarjen. Nemčija, katera se je že takrat pripravljala na boj za svetovno prvenstvo, ker je vedela, da mora v prvi vrsti podpirati najširše sloje prebivalstva, t. j. kmeta, da se na ta način zviša produkcija kmetijskih pridelkov in da ona tudi, kar se tiče prehrane, pridelka toliko kot potrebuje, je znižala tarife za kmetijske pridelke na železnicah, skrbelo za dobavo umetnih gnojil, za zavarovanje kmečkega delavstva in živine, podpirala melioracije itd. Glavna stvar je bila to, da je z omejenjo trgovsko pogodbo onemogočila dovoz kmetijskih pridelkov iz drugih držav na ta način, da je nastavila na dovajane kmetijske pridelke visoko uvožno carino (varstveno carino) v izmeri približno četrtine tedanje cene posameznih kmetijskih pridelkov. Na 100 kg iz Češkega uvoženega ječmena je Nemčija nastavila 5 K carine in na ta način je dobil nemški kmet za vsakih 100 kg ječmena plačanih 5 K več kot kmet iz drugih držav. To se pravi, da je moral uvažajoči češki kmet ceno ječmena za 5 K znižati, če je hotel z nemškim kmetom konkurirati. Ker je češki kmet sprevidel, da ga zastopajo nezmožni poslanci, je pri najbližnjih volitvah odposlal v parlament take zastopnike, na katere se je zanesel, da bodo znali kmeta varovati in ki ne bi dovolili podpisati take trgovske pogodbe. Tako je bil položen temelj najmočnejši češki stranki: agrarni ali kmetijski. Ta stranka je potem kmalu razbila tudi zvezocukrovarniških veleindustrijev, ki je smatrala kmeta za sužnja velekapitalu. Agrarna stranka je kmetu pomogla do tega, da se je moralo pri vsakem novem zakonu želje češkega kmeta vpoštevati in upajmo, da „Samostojna kmetijska stranka“ doseže prav tak pripadajoči ji vpliv v državi.

Seveda bo to doseženo v polni meri šele takrat, ko se bo slovenski kmet zavedal svoje moči, ko bo v celoti odprl oči in spoznal, kako je bil dosedaj od razne gospode goljufan in jo bo zapustil.

Škoda, ki jo je doslej trpel zaradi tega, ker se je pustil komandirati od gospode, ki kmetijskih težav ne pozna in ki ima za kmeta samo lepe besede, je, hvala Bogu, tudi slovenskemu, doslej tako zapeljanemu kmetu — odprla oči. Tega probujenja sem odkritosrčno vesel.

Češki kmet.

Za svetost cerkve.

Takoj ob začetku našega gibanja je zavzela duhovščina proti „Samostojni kmetijski stranki“ nasprotno stališče. Cerkev se je začela uporabljati za politično agitacijo ter napadati se je začelo SKS. Duhovščina je pričela strastno agitirati za KZ. in preganjati samostojno misleče kmete in jih slikati, kakor cerkvi in veri nevarne. Mi smo začeli težko delo združenja našega

kmetijskega stanu z najboljšim namenom: kmeta dvigniti in ga zdraviti, da se zavzame za samopomoč.

Težko smo bili zadeti, ko smo naleteli pri naši duhovščini na odločen odpor proti našemu najpoštenjšemu, najčistejšemu, globoko zamišljenemu delu. Spoznali smo takoj položaj, ki je nastal in nastane za kmeta v državi Jugoslaviji. Uvideli smo, da je naša država kmetijska, da je nje blagostanje závisno od tega, če se jo upravlja tako, da odgovarja uprava kmetijski državi. Vedeli smo in vemo, da uprava v naši državi ne sme biti v oblasti nekmetov, torej ljudi, ki po lastnem stanu nimajo čuta za kmeta in kmetško državo, marveč jim zadostuje, ustvariti svoj obstoj.

Uvidevši kmetov položaj v naši državi brez industrije, smo bili takoj na jasnem, da bo kmet zapadel v nekaj letih v težko gospodarsko krizo. Kar bo namreč kmet potreboval blaga, ki se uvažajo, bo še dolgo let drago. Kmet mora državo sam upravljati, ker pri drugih ne najde razumevanja za tako upravo, ki bi skrbelo pri uvozu in izvozu za kmeta, ki tvori državo. Uvidevamo, da se to razumevanje ni našlo pri vodilnih krogih. Uprava države, posebno Slovenije, je pod vplivom voditeljev mednarodne delavske organizacije. Ta vendar nima razumevanja za upravo kmetijske države, marveč streini za preobratom, kjer naj zavladata industrialni delavec nad kmetom in si ga popolnoma podvrže. To so dejstva, ki nas silijo, da se poslužimo samopomoči.

Naše kmečko ljudstvo nas je takoj razumelo in nas razumeva. Ni ga poštenega kmeta, ki bi se protivil naši najčistejši organizaciji.

Mi potrebujemo za uveljavljenje svojih nazorov moči združenja kmetov na deželi in tistih, ki žive med nami zaradi nas. Potrebujemo deželo združeno v lastni samostojni organizaciji, kjer naj prevladuje v vodstvu kmetova volja.

To bi bilo tudi gladko izvršeno na splošno korist kmeta in vseh tistih, ki med nami žive, da se nam ni uprla naša duhovščina in začela brezpotrebno strašiti z brezverstvom.

Dne 23. in 25. novembra 1919. smo izročili obema našima škofoma po svojih deputacijah okrožnico, v kateri smo razložili, kaj bi nastalo, če bi se ne ustanovila „Samostojna kmetijska stranka“. Ozlovoljeno ljudstvo bi namreč zapadlo socialni demokraciji. Škofje naj ukažejo duhovščini, da nam ne dela krivic, ker smo in hočemo biti kristjani katoličani, tudi če ne bomo v njih politični stranki. Do danes nimamo še stvarnih odgovorov. Pač pa uvidevamo, da se nam godi s strani naše duhovščine čim dalje večja krivica. Cerkev ni več kraj, kjer naj bi vsak vernik našel dušno tolažbo, marveč je mesto političnega gospodarstva, kjer se neti in vzdržuje strašno sovraštvo in prepir med prebivalci iste vere in iste narodnosti. V eni prihodnjih števil našega lista ponatisnemo okrožnico, izročeno našima škofoma, da bo tako vsa javnost poučena o naših najčistejših namenih. Javnost bo zvedela, da naša dobra volja ni našla razumevanja na visokih mestih. Vkljub vsemu, kar se je zgodilo in kar se godi vsled tepatih ljudskih pravic, nas gledajo z visokega doli in nočejo razumeti preobrata ljudske duše. Vkljub pokvarjenju, ki ga je provzročila krivica svetovne vojske, smo hoteli pomagati, da ohranimo vero očetov in ji priborimo spoštovanje. Cerkev naj bo za vse enaka in naj pripadajo verniki katerikoli stranki. Cerkev naj bo svetišče, kjer najde versko tolažbo vsak kristjan in ne samo pristaš klerikalne „Kmečke zveze“.

Skušali smo doseči, naj cerkveni dostojanstveniki (naši škofje) napravijo red v cerkvi. To ni pomagalo. Cerkev je vsak dan nasilnejša. V cerkvi hujska duhoven na nasprotnike svoje politične stranke, draži vernike na spore med sosedji in na pretepe. Mi vemo, da to popolnoma po nedolžnem trpimo. Cerkvi in veri naša stranka ne bo škodovala, nasprotno jo hoče ščititi po svojem programu. Hočemo pa, da je cerkev za vse enaka.

Ker je bil zaman naš poziv na cerkvene poglavarje (škofe), naj nas ščitijo pred napadi politikujoče duhovščine v cerkvi, zato zahtevamo od državne oblasti, da napravi v tem oziru red. Narod brez vere je narod brez bodočnosti. Zatorej je dolžnost države, da štiti vero naroda. Ako bo šlo tako dalje, da bodo smeli v cerkev

samo pristaši klerikalne stranke in da se bo vse druge zaničevalo z brezverci, s hinavci, se bo s tem vero uničilo. Ako politične nasprotnike s prižnice zaničujejo in zmerrajo, potem ozlovoljeni ne gredo več v cerkev. Godi se že, da verniki v takih slučajih kar zapuste cerkev. Zahtevamo torej od vlade, da prepove v cerkvi politične govore. Cerkev mora biti za vse enaka, ne le za pristaše klerikalne „Kmečke zveze“.

Matija Gubec.

Moj odgovor na vprašanje „Slovenskemu gospodarju“.

Prosim uredništvo „Slovenskega Gospodarja“ za izjavo pod gotovo garancijo, da sprejme v svoj list vse odgovore, ki jih od mene zahteva. Odgovorim na vse v gotovo zadovoljnost še tistih kmetov, ki nas ne poznajo, ker čitajo le „Slovenskega Gospodarja“. Naši pristaši mene poznajo, njim nisem dolžan odgovarjati na vašo zahtevo.

Glede Goriške vem, da bi me precej pognali preko meje, če bi bilo to v vaši moči, pa ne morebiti iz ljubezni do goriškega kmeta, da mu grem pomagat, ampak ker sem vam tu kot politikom na poti... Med goriškimi kmeti nimam nasprotnikov in ne prisežem, da ne pojdem med nje, če se razmere predrugačijo. Jugoslaviji pa se ne bom nikdar odpovedal. Vi želite, da grem takoj, in bi znali tudi poskrbeti, da bi se ne vrnil. O tem se me od tam obvešča. Vedite: če druge kmete učim, naj se otresejo jerobstva, potem tudi vašega ne potrebujem. Le zase skrbite, jaz storim po svoji volji kot svoboden in samostojen kmet. Kmetu kakor tudi kakemu drugemu poštenemu človeku se mene ni treba bati, mene se naj boje samo ljudje s slabo vestjo. Proti tem se bom boril z vsemi močmi in sredstvi, brezobzirno in neizprosno. Hoteli ste me za sebe pridobiti, kar se vam ni posrečilo. Bedasto pa je, če mislite, da jaz vzdržujem stranko. Če se jaz umaknem, bo stranka prav tako obstojala. Ustanovila se je brez mene, jaz sem se ji le pridružil. Naša SKS. ima danes 62 kmetov organizatorjev in govornikov, poleg teh tudi lepo število odličnih kmetijskih strokovnjakov. Jaz sem torej le eden izmed tolikih. Ako naša stranka od mene zahteva, naj se umaknem, storim to prav rad, ker se le rešim težkega, naporenega dela. Na vašo komando in pobožno željo pa ne storim prav ničesar. Zapomnite si to!

Na očitanje, da sem tukaj zaničeval kmete, vedite, da mi je rekel gospod župnik Vračko na shodu vaše „Kmečke zveze“ v Jarenini na vprašanje, zakaj ne pustite vodstva KZ. kmetu, ker že imate vodstvo SLS., kateremu je podrejena KZ., to-le: „Kaj mislite, da so tu kmetje kakor na Goriškem? Tu se kmetje ne razumejo v vodstvo, moramo jih mi voditi“. Jaz sem mu odgovoril, da sem šele tretje leto na Štajerskem, in da poznam med kmeti dovolj razumnikov, ki bi se znali sami voditi, da se jim pa tega ne dovoli.

Ivan Mermolja.

Naši shodi in sestanki.

Velik javen shod „Samostojne kmetijske stranke“ bo v torek dne 24. t. m. (na sv. Matije dan) na sejmišču v Lescah.

• • •

(Na Skaručni) se vrši v nedeljo dne 22. svečana ob treh popoldne pri „Ingelču“ občni zbor krajevnega odbora „Samostojne kmetijske stranke“. Člani in somišljeniki kakor tudi žene, fantje in dekleta, pridite vsi do zadnjega na to važno zborovanje. — Za krajevni odbor SKS. v Vodica: Franc Zihel, predsednik.

(V Kostanjevici na Dolenskem) je bil dne 25. januarja popoldne skupen sestanek vseh krajevnih odborov iz kostanjeviškega okraja. Vse občine so bile zastopane in se je ustanovila okrajna organizacija. Možje, odločno naprej na delo za Staro Pravdo!

(V Sv. Križu pri Kostanjevici) je hotela tamošnja „Kmetiška zveza“ dne 25. januarja na našem javnem shodu vpeljati cerkljanske navede, po receptu slavnega ekslemenatarja Marinčiča. Naš shod se je ob neustrašenosti naših govornikov vseeno izvršil. Razbijače je danes sram, pa tudi drugi se sramujejo surovin v hlačah in krilih. G. kaplan Komljanec je lahko ponosen na svojo gardo, ki prepričevalno dokazuje svojo „dobro“ vzgojo z jajci in s kamenjem. Le tako naprej, ker se preje pade mrena z oči vašim zasleplencem. Sicer pa: Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!

(Suhor v Belokrajni.) Tu je bil v nedeljo dne 15. t. m. shod SKS. Govorila sta Martin Bajuk z Božjakova in Dako Makar iz Metlike. Množica, broječa čez 200 zavednih kmetov, je pritrjevala govornikom in z navdušenjem soglasno sprejela program „Samostojne kmetijske stranke“. Ustanovil se je tudi krajevni odbor.

(Vtisj naših shodov in sestankov na štajerski severozahodni meji.) Ljudstvu smo dali priliko, da nam je popolnoma zaupal svoje mišljenje glede države Jugoslavije v upravnem oziru. Pojasnili smo, da hoče biti naša stranka pravična in da se bo z vso energijo potegovala za popolno demokratično državno upravo. Trpeli ne bomo v nobenem oziru zakonov in naredb preko nas, brez našega ljudskega sodelovanja. Pred nobeno vlado se ne bomo v strahu klanjali, ampak odločno zahtevali pravičnosti za vse. V vseh zadevah se mora vladati sporazumno z ljudstvom in kakor zahteva splošna ljudska korist in ne le korist posameznih slojev in oseb. Ljudstvo jemlje izvajanja zadovoljno na znanje. Izraža pa se, da ne bi moglo biti lojalno, če bi vladala deželno klerikalna strahovlada, kakršna se je pokazala kmalu po preobratu. Pojasnjuje se: Ljudstvo naj se tega ne boji. S padcem vlade Habsburgovcev, ki so stoletja ščitili službujočo jim klerikalno moč posebno med Slovenci in Hrvati, propada in mora propasti tudi klerikalna strahovlada. Kot prosti kmetje se zavedamo svoje svobode in svojega položaja, da so strti okovi, ki so nas oklepali stoinstoletja. Pognani so gospodari okovov, ostali so le njihovi hlapci, ki so nas vklepali in nam preprečevali vsak svobodni pokret. Ti hlapci nas lovijo, misleč, da se še ne zavedamo dovolj svojih pravic do zlate svobode. Zato vežejo še gotove nezavedneže v takoimenovano „Kmečko zvezo“. Toda te vezi bodo držale le toliko časa, dokler ne pridemo mi, ki smo prej izpregledali, in se zavedamo, da smo prosti habsburških okovov, ter prepričamo še ostale nezavedneže, da se nam pridružijo. Ni pa nobenega dvoma, da te vezi klerikalne „Kmečke zveze“ ne morejo dolgo držati, ker so spletene iz prav trhljih snovi. Teh trhljih vezi se poslužujejo vsi ti zvezarji od jurista-advokata ali semeniškega doktorja, pa do zadnjega pomagača, ki veže v štacuni „Slovenskega Gospodarja“. Naravno je torej, da bodo te vezi razpočile že ob rahli sapici naše odločne, odkritosrčne besede ter osvobodile zvezne kmete in jih pridružile naši samostojni armadi v boj za Staro Pravdo.

(Shodi v Posavju) dne 1. in 2. t. m. so se prav vrolo obnesli. — V Sevnici je govoril tovariš Urek. Okoli 500 zborovalcev je pozdravilo ustanovitev naše lastne organizacije z največjim navdušenjem. — Na shod v Blanci sta prišla tudi sevniški in rajhenburški kaplan z očitnim namenom, razbiti shod. Rajhenburški kaplan Dušič se je obnašal tako nesramno in surovo kot noben cestni pometlač. Napadal je domačega, priljubljenega župana, tovariša Robeka, ki že 24 let županuje, s psovkami, da ni noben župan, da ga ni nihče izvolil, da je vladni hlapec itd. Navzočni so hoteli vreči Dušiča ven. Tovariš Urek je pomiril ljudi in jim svetoval, naj puste kaplana popolnoma pri miru, kajti prišla sta na shod očitno z namenom, da na njem razsajata in da se jih vrže vun, da zamoreta potem pisati v „Slovenskem Gospodarju“ o divjaštvu, tolovajstvu i. dr. samostojnih, ki napadajo duhovnike itd. Ko sta kaplana uvidela, da sta se osmešila, odpeljala sta svoji barki, nakar smo mirno zborovali. Ustanovil se je krajevni odbor. — V Loki pri Zidanem mostu sta bila za dan 2. svečana napovedana dva shoda ob enem in istem času in na istem prostoru. Takoj po maši se je pričel naš shod. Govoril je tovariš Kene. Kakih 30 korakov proč je stal prazen štor, na katerem

bi imel govoriti govornik „Kmečke zveze“, toda nihče se ni prikazal. Sam in samcat prazen štor je predstavljal „Kmečko zvezo“. Naš shod se je končal ob navdušenju s popolnim uspehom. — Na Studencu pri Krškem se je dne 2. svečana končno vršil dolgo zaželjeni naš shod. Nad 300 zborovalcev je z vsestranskim zanimanjem in odobravanjem sledilo izvajanjem govornikov Ureka, Bučarja in Rajarja in priseglo zvestobo zeleni naši kmetiški zastavi. — Na Raki je bil veličasten prizor. Zunaj na trgu je bilo zbranih nad 800 oseb kmetškega ljudstva, med njimi tudi gg. župnik in kaplan. Govorili so Urek, Bučar in Rajar. Nepopisno je bilo navdušenje in ovacijam ni hotelo biti konca. Gg. župnik in kaplan sta se med zborovanjem ves čas dostojno obnašala, le na koncu sta skušala narediti kraval, a bila sta popolnoma osamljena. Še onih 20 ljudi, ki so prišli pričetkom shoda očitno naprošeni, da pomagajo tema dvema motiti shod, je prestopilo na našo stran. — Tako se taja led povsod in železni okovi na rokah suznja-kmeta so začeli naglo popuščati.

(St. Vid pri Planini.) V nedeljo dne 8. t. m. smo imeli tukaj veličasten shod „Samostojne kmetijske stranke“. Vreme nam je bilo izredno naklonjeno. Takoj po sv. maši so se podali večinoma vsi vrli šentvidski kmetje, fantje, kakor tudi v posebno lepem številu naše vrle gospodinje proti gostilni tovariša Centriha, kjer bi se naj vršil shod. Ljudstva se je nabralo toliko, (čez 600), da smo morali zborovati na prostem. Shodu je predsedoval hišni oče tovariš Centrih. O strankinem programu je obširno in jedrnatno poročal tovariš Drogenik. V svojem govoru, ki je trajal nad dve uri in pol, je dokazal potrebo, da se kmetje in kmečki delavci združimo brez razlike takozvanega prejšnjega klerikalnega ali liberalnega naziranja. Naglašal je osobito potrebo splošne sloge in vzajemnosti med kmečkim ljudstvom, kajti le tako pridemo do zboljšanja našega žalostnega položaja. Neusmiljeno je bičal gorostasne razmere, zlasti verižništvo, ki je pritiralo draginjo do neznosnosti. Zahtevalo se je, da se izdajo najstrožje odredbe proti vojnim odeluhom in verižnikom, da se takoj odpravijo maksimalne cene za živino in da se skoro pokliče v življenje kmečka zbornica kot posvetovalka za vse odredbe, ki se tičejo kmetijstva. Nadalje se je zahtevalo, da se zapleni verižnikom in vojnim dobičkarjem v vojni pridobljeno premoženje, in konstatiralo se je, da bi bil to edini jez, ki bi zajezil boljše življenje, katerega danes vlada pri neznosni korupciji in vsakdanjih štrajkih mirno gleda. Zahtevalo se je tudi takojšnjo izmenjavo starih avstrijskih kron za jugoslovanski enotni denar v razmerju eden proti enemu. Vse resolucije so bile soglasno sprejete. Posebno ganljiva je bila slovesna obljuba zvestobe „Samostojni kmetijski stranki“. Izvolili smo krajevni odbor SKS. in že na shodu naročili veliko število „Kmetijskega lista“.

(Dobje.) Dne 8. februarja popoldne je bil tu shod SKS., ki je uspel prav tako izvrstno kot oni v St. Vidu. Kmetje so silno navdušeni za našo prepotrebno stranko. „Slovenski Gospodar“ je dobnil, da se ne upamo v Dobju sklicati shoda, toda ta dan smo videli, da celo vabilo gospoda nagajivca, naj gredo kmetje po maši v šolo, da se naroče na krompir in oves, ni izdalo, ker so kmetje spoznali, da je to le neumna vaba. Zato so mu pokazali hrbet in so šli vsi na Trate v Dobju, kjer smo morali zaradi preobite udeležbe na prostem zborovati. Tudi laž in zvijača ne pomagata več. Naš teptani kmet se je prebudil in hoče iti boljšim časom nasproti, katere more le sam s svojimi stanovskimi tovariši doseči. Živeli Sentvidčani, živeli Dobovčani! Le tako naprej do popolne zmage! Tudi tisti, ki nam sedaj mečejo polena in blato pod noge, bodo spregledali. Nobenega sovraštva nočemo, pač pa pomilujemo svoje nasprotnike in jim kličemo: zavedajte se, da se proti valovom plavati ne da. Našim voditeljem pa kličemo: Bog plati in krepko naprej!

(St. Janž pri Velenju.) Dne 8. februarja se je vršil pri nas v šoli shod „Samostojne kmetijske stranke“ ob veliki udeležbi. Zelo smo si že želeli, da bi поблиže spoznali strankin program in zvedeli, kakšni prešmentani doktorji delajo za to stranko, ki smo jo dosedaj poznali z malo izjemami le po priporočilih, priobčenih v „Slovenskem Gospodarju“. Silno navdušeni smo bili,

ko nam je govornik, postaren kmet iz Slovenske Bistrice, s preprostimi besedami razložil program in z živo slikovito besedo kazal na škodo, ki jo kmetje trpimo, ker nismo združeni. Zatorej smo prišli do sklepa in od tega takoj k dejanju: pristopili smo v prav častnem številu k naši SKS., katere krog se dnevno širi. Sklenile so se resolucije, zadevajoče protest proti odredbi glede cen za govedo, ureditev valute tako, da se zamenja krono za dinar enako, in druga pereča dnevna vprašanja. Izvolil se je številen krajevni odbor, ki bo šel krepko na delo. Tudi „Kmetijski list“ je dobil veliko novih naročnikov. V slovenjegraškem okraju naša stvar izborna napreduje.

Dopisi.

(Ježica.) Bližajo se občinske volitve, a ravno tebe, kmetiški stan, v naši občini, bodo našle, kakor vse kaže, najbolj nepripravljenega. In zakaj? Si li morda tako šibek, tako maloštevilčen, da si ne upaš samostojno nastopiti in sestaviti lastne kandidatne liste? Ne! Dovolj si močan, dovolj trden, a premalo se zavedaš svoje moči. Se vedno misliš, da je kmet samo za v hlev in da se mu ne spodobi, da bi zavzemal v javnosti stališče, ki mu gre po njegovi številnosti in ki ga po vsej pravici zahtevajo drugi stanovi. Pripravljajo se obrtniki, ki bodo sestavili lastno kandidatno listo, istotako delavci; samo med teboj, kmetiški stan, jih je še mnogo, ki pravijo, „kaj me briga politika“ in ki ne uvidijo velike nevarnosti, ki jim preti vsled lastne brezbriznosti. Pomnite tisti, ki tako govorite, da vam mora biti tudi vseeno, ali plačate 10 ali pa 100 krón davka. Pomislite, da si boste pri prihodnjih volitvah sami postlali posteljo in kakor si jo boste postlali, tako boste nekaj let spali. Zato pustite vse osebnosti pri kraju in združite se! Ne pišem teh vrstic iz kakih strankarskih nagibov, ampak ker kot kmetiški sin vidim, da je ogrožen naš stan. Pokažimo, da se zavedamo važnosti časa in pripravimo se v disciplinirani stanovski organizaciji na občinske volitve, kakor so to napravili že obrtniki in delavci. Za nas same bi bilo sramotno, če kljub temu, da smo največji stan, po lastni krivdi ne bomo dobili primerne zastopstva v občinskem odboru. Kdo bo zastopal naše koristi, če ne mi sami? Poglejmo tovariše v drugih občinah! S kakšno vnemo se pripravljajo na volilni boj! S pogumom pojdejo na volišče in s ponosom bodo lahko zrlji na svojo zmago. Ti, kmetiški stan v naši občini, se boš pa čudil le porazu, ki te gotovo zadene, ako pojdeš nepripravljen v volilno borbo in boš še nadalje zdihoval: zakaj tako visoki davki, po čemu taka draginja? Zakaj tako in ne drugače! — Ne izgovarjaj se: nimam časa za takšne stvari. Čas, ki ga posvetiš v prospeh lastnemu stanu, posvetiš sebi in svojim potomcem. Ne podcenjuj se, bodi previden, dokler še ni prepozno! Kajti „kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti“. — Kmetiški sin.

(Vodice.) Kako vendar je prišlo v našo deželo tako hudo zlo, da je ubogi „Domoljub“ ves iz sebe? Prav iz vsakega kota in iz vsake vasi se že poroča o nekih „Samostojnežih“, torej mora ta družba ali ta stranka biti razširjena že vsepovsodi, da se žene tak krik zoper njo. In da je tako silno nevarna? Res nas je že kot listja in trave, ali le mirni bodite, dragi naši nasprotniki, nič hudega ne bomo učinili! Ne bomo veliko odgovarjali na vaše surove osebne napade po časopisih, ker mi „Samostojni“ hočemo biti tudi „dostojni“. Naša stranka ima svoj program ali namen, ljudstvu vsestransko koristiti, pospešiti izobrazbo svojih članov, predvsem pa jih gospodarsko dvigniti. Vsak, ki pristopi k naši stranki, naj se zaveda, da je pristopil družbi odličnjakov, saj je že ime „Samostojna kmetijska stranka“ nekaj tako lepega in vabljivega, da nehote zbuja nekak ponos njenih članov. Poglejmo nazaj v prošle čase! Kdo je bil v časih, ko so še graščaki in valpeti strahovali svoje jim podložne kmete, samostojen? Samostojnosti so se veselili samo graščaki in velikaši, vsi kmetje pa so bili njim podložni. Sedaj, v naši svobodni državi, pa si vsak posestnik lahko reče: prost sem, na svoji zemlji svoj gospod! Kakor se mi kmetje ne vtikamo v zadeve drugih stanov, tako naj tudi drugi stanovi pustijo nas kmete pri miru, da sami skrbimo za svoje ko-

risti. Trdite, da smo zoper vero in da bomo zahtevali ločitev zakona. I, kajpak, kdo pa seje take misli v naša srca, če ne vi v svojih puhlih časopisih? Kje neki misli kmet na ločitev od svoje žene, ko je vsak vesel, če ima pridno gospodinjo v svojo pomoč pri gospodarstvu. Pri kmetih sploh ne obstoja nevarnost za kaj takega. Zatorej nam ne podtikajte slabih misli in namenov, ker jih nimamo! Kar se tiče vodiške občinske uprave, bomo že videli, kaj prinese bližnja prihodnost. Ker imate dosti masla na svojih glavah, ne hodite preveč na solnce! Tudi mi nekaj vemo! Saj ne imenujete zastoj našega člana Bravharja iz Repenj „vsegavednega“ in tudi ne zastoj našega najmarljivejšega člana „gospoda“ Matevžka iz Vojskega za „nadvsemogočnega“. Mi ne silimo nikogar v našo družbo, a oglašja se član za članom, in sicer prstovoljno. Stranka naša pa uspeva in hodi svojo zmagovito pot. Le zbirajte člane za svojo „Kmečko zvezo“, čim več jih naberete, tem boljše za nas, saj dan ni daleč, ko bodo vsi z razvitimi zastavami prestopili v naš tabor. To je neizogibno, ko naši kmeti spoznavajo, koliko koristi najdejo v našem združenju, ter uvidevajo, da v naših vrstah ne vlada nikak protiverski duh. — Če so se zgodile na nekaterih shodih s strani naših pristašev kake nepravilnosti ali — kakor pravite — nasilja, jih obžalujemo, ali pomniti je treba, da se je naša stranka šele porodila in da smo prevzeli vanjo elemente, ki ste jih vi vzgajali že leta in leta v svojih izobraževalnih društvi. Saj ni čuda, da so taksi, ko čitajo teden za tednom v vašem „Domoljubu“ tolike hujskarije. Če bi ne bili naši ljudje še toliko mirne nravi, bi morali po takem čitivu pač popolnoma podivjati, ko spoznajo vašo zlobnost.

(Iz Cerknice.) Dne 6. t. m. je stal pred okrajnim sodiščem v Cerknici kot obtoženec znani Janez Ronko, bivši podžupan v Cerknici, kateri se nikakor ne more sprijazniti z Jugoslavijo in si želi nazaj blažene čase bivše Avstrije. Očital je članom aprovizacijskega odbora v Cerknici, gospodom Antonu Lovku, sedanjemu agentu v Cerknici, Jožetu Braniselju, Andreju Knapu, Mihaelu Znidaršiču in Janezu Mesojedcu, da so pri enem vagonu seli, katero so dobili v aprovizacijske svrhe, profitirali 2000 kron, da so s soljo verižili, da so verižniki in da bo on vse to dokazal. Pri sodišču pa obtoženec ni mogel doprinesti sploh nikakega dokaza resnice za svoja očitanja in svoje trditve, pač pa so nasprotno člani aprovizacijskega odbora kot obtožitelji dokazali, da niso zase prav ničesar profitirali, da so opravljali svoje posle kot člani aprovizacijskega odbora po svoji najboljši vesti in v dobrobit ljudstva in da o kakem veriženju sploh ne more biti govora. Obtoženec je bil vsled tega tudi obsojen in je dobil od sodišča za svoje neopravičeno očitanje in blatenje članov aprovizacijskega odbora zasluženo kazen.

(Prečna.) V naši občini je do zadnjega časa gospodaril župan Anton Turk, navdušen Avstrijec in vnet častilec zloglasnega Šusteršiča. Za veliko ljubezen in naklonjenost, ki jo je izkazoval avstrijskemu cesarju med vojno, je bil odlikovan z vojnim križcem za civilne zasluge. Ta ljubezen do pokojne mače Avstrije menda še ni ugasnila in prav zaradi tega se Turkovo srce ne more ogreti za deviško Jugoslavijo. Pod pretvezo, da nima na razpolago petroleja in ne more opravljati uradnih poslov zvečer pri luči, se je odpovedal županstvu. Pravi vzrok pa bo najbrž nekaj drugega. Ko je prevzel županske posle občinski svetovalec Anton Osolnik, je med raznimi nerešenimi akti dobil tudi odlok deželne vlade, s katerim le-ta naznanja, da proračuna občine Prečne za leto 1920. ni odobrila. Župan Turk je namreč znižal občinsko naklado od 60 na 40 odstotkov v kljub temu, da je stroške proračunal višje, nego lansko leto. Na ta način se kaže 3238 kron 13 vinarjev nepokritega primanjkljaja. Kaj sledi iz tega? Občina bi si morala med letom pomagati s posojilom, da bi mogla pokriti redne izdatke. Plačevala bi čisto brez potrebe obresti, pozneje pa bi morala naklado zelo občutno zvišati, da bi se iznebila dolga. Davkopllačevalci bi se samo za hip veselili nizke naklade, pozneje bi pa to ugodnost kruto plačali. Takega nezdravega občinskega gospodarstva pa vlada seveda ni dovolila, ampak je ukazala, da se proračun temeljito prouči in popravi tako,

da bo izkazal popolno pokritje izdatkov. Zakaj pa je občinski odbor potrdil tak proračun? Napačno je bil poučen! Župan ga je v seji „nafarbal“, da izkazuje proračun prebitok 2941 K 59 v. Če bi pa bil stvar temeljito razjasnil in po pravici povedal, da bo 3238 K 13 v nepokritega primanjkljaja, bi bil odbor takoj uvidel, da občina ne bo mogla izhajati s 40 odstotno naklado. Zakaj je Turk skrpucal tak proračun? Dobro se zaveda, da imajo v občini Šusteršičevi prijateljski od dne do dne manj pristašev, a volitve so pred durmi. Pa si je mislil zvita buča: Če bom znižal naklado, se bom močno prikupil volilcem, kar bo pripomoglo stranki do boljšega uspeha. Kaj bo potem, to Turka seveda ne briga, saj ve, da ne bo več županoval, drug pa naj si pomaga iz zmede, kakor si ve in zna. Vse skupaj je torej nekak okoren volilni manevar, ki bi se bil prav gotovo posrečil, če bi bil Šusteršič kralj Slovenije. Ker pa sedanja vlada nima zmisla za take pustolovščine, ampak je odločno zahtevala pravičen proračun, je Turk raje vrgel županstvo iz rok, nego da bi popravil svoje grehe.

(Iz novomeške okolice.) Kdor pazno zasleduje javno (politično, društveno in gospodarsko) gibanje našega kmeta, oziroma delovanje nasprotnih nam kmečkih voditeljev v tej smeri, pride do zaključka, da se je to delovanje, to organiziranje šele sedaj z vso silo začelo. Dosedaj to menda ni bilo potrebno, ali kaj? Vse je spalo spanje pravičnega, nič se ni ganilo in „pastirski“ rog „Domoljub“ se od tukaj ni oglasil skoro nikdar. Čemu? Saj je „čredica“ mirno in blaženo spala s pastirji vred! In sedaj? Naenkrat so se pastirji zdramili, njihov rog nemirno in burno doni in kliče svojo „čredo“ skupaj, v ograjo društev in organizacij, ki mu jih s polnim parom grade. Zakaj vse to? Zato, ker se tukajšnji kmet dram, ker se zaveda, da je bil pri dosedanjih svojih voditeljih žal le neka malovredna čreda, ki se mora na slepo pokoriti in udati svojim samopridnim gospodarjem; ker tega sedaj ne mara več, ker jih zapuša in se hoče brez varuhov in „višje komande“ kot vsem enakovredno in enakopravno bitje združiti v lastni, edino pravi „Samostojni kmetijski stranki“. Ker se torej tukajšnji kmet organizira zase, združuje se v njih škodo v lastnem taboru in ne mara biti več vprežna živina v tujem vozu, zato je nastal naenkrat tak „alarm“ po časopisju in pövsod. Pritiska se na nerazsodno in zaslepljeno ljudstvo, zlasti ženstvo in se izrablja njega kratkovidnost v podžiganje domačega sovraštva. Vedno se ponavlja: V Stopičah so prave junakinje, naj vam bodo v vzgléd! Ne pustite nikogar na shode in „kričače“ po „stopiški“ odslopite! To je vaša sveta dolžnost!... Kmetje in kmetice! Tudi mi vemo, kaj je naša dolžnost, in vemo, da le v združenju in samopomoči sta pravi napredek in blagor. Proč z brezbriznostjo, neslogo in malosrčnostjo! Vsi v boj za Staro Pravdo!

—Agr-aš.

(Velike Lašče.) Takozvana „Kmečka zveza“ v Velikih Laščah je dne 25. januarja ob pol petih zjutraj nalepila lepake za javen shod, ki bi naj bil že ob sedmih. Ves teden poprej pa so znane osebnosti, ki se dajo porabiti za vse, obiskovale okoličanske vasi, pripovedovale, da pride Korošec, skrivnostno namežikovale, da „jim bomo že dali“, in še druge stvari. Kaj čuda, če sem bil radoveden in sem šel pogledat?! Začelo se je. Na oder je prišel g. Debeljak iz Gorenjih Retij, v roki s starinskim cerkvenim zvoncem, s katerim sem še jaz pozvanjal pred trinidesetimi leti kot ministrant pri oltarju sv. Franciška. V čudni zadregi je rekel: „Kakor vani je znano, so prišli tuji gospodje iz Ljubljane, da vas bodo poučili, in zato dajem besedo profesorju Sušniku!“ Konstatiram, da se nihče ni predstavil kot sklicatelj, da tega uvoda sploh ni smatrati za otvoritev shoda, da se ni niti predlagalo niti volilo predsednika, da se ni ugotovilo, da zboruje „Kmečka zveza“ ali da je morda g. Debeljak kak njen funkcionar. Navzlic temu je bilo občinstvo mirno, izreklo je le željo, naj na shodu kmetov govori kak kmet. G. profesor Sušnik je tudi brez govora začel, in sicer spočetka po obliki s tisto značilno skromnostjo in pohlevnostjo, ki skozi in skozi vse njegove govore spremlja — vsebinsko. Ko pa se je povzpél do trditve, da dobivajo kmetje po Hrvatskem batine namesto zemlje ter da je tega kriva socialistično-demokratska vlada in je z mo-

gočno gesto pokazal doli na nas, in sem ga vprašal, naj pojasni, zakaj so zoper razdelitev škofijskih in drugih enakih zemljišč, je pričelo njegovo občinstvo rjuti na nas. Najglasnejši so bili: Martinkov France, njegova hčerka, tista, ki se je zaradi trenskih vojakov med vojno učila nemščine ter še dve drugi iz Marijine družbe, doma iz Malih Lašč. Predno nadaljujem, čujmo nasprotno „resnicoljube“! — „Slovenec“ je poročal dne 29. januarja: „Mesar Pucelj je privlekel s sabo gardo od 20 do 30 pijanih surovežev z namenom, da shod razbije. To se mu sicer ni posrečilo, a posrečilo se mu je shod onemogočiti in v zvezi govoriti o načelnih, gospodarskih in političnih vprašanjih. Ker je prehitro omagal in ker je postal govornik JKZ. preglašen, torej mesarju Pucelju nevaren, je zapel njegov zbor.“ — „Domoljub“ z dne 5. februarja na strani 51 poroča: „Zadnje nedeljo smo se v ribniški dolini precej živahno politično gibali. JKZ. je priredila svoje shode v Velikih Laščah, kjer sta imela nastopiti g. poslanec Sušnik in kmet iz Horjula g. Stanovnik, nadalje na Robu, kjer bi bila poročala poslanec g. župnik Škulj in g. Stanovnik. — Shod v Laščah je preprečil g. Pucelj s svojimi kričači. Na Robu so razgrajali Puceljevi najemniki, pijani ljudje brez razsodnosti in pameti. Da so se posluževali najgršega nasilja, vrednega samostojnih inteligentov, nam ni treba posebej omenjati. Kdor pozna ljudi, ki se drže Puceljevega fraka (!) pa ve, pri čem da je. — Prepričati se je mogel, da je pri naših ljudeh doma dostojnost in drage volje prepušča nasilje „samostojnim“. V isti številki, dve strani pozneje, so vsadili še sledeče mokrocvetiče rožice poezije: „Politika pesti: Na shod JKZ., ki se je vršil dne 25. januarja v Velikih Laščah, je prišel tudi znani liberalni demagog, mesar Ivan Pucelj, z gardo do 25 svojih pristašev sokoličev in okoliških nezadovoljnejev, ki jih je še prej napojil z žganjem, ter je izvajanje profesorja in poslanca Sušnika, kmeta Stanovnika in jurista Žužka namenoma tako motil, da se je cela dvorana in vse poslušalstvo medsebojno le smejala in si naštevalo medsebojne grehe. Ves ta „špas“ je trajal samo dve uri in pol. Nož, ki ga je obrnil mesar Pucelj proti pristašem JKZ., se je obrnil proti njemu samemu in „kmet“ Pucelj je slišal taka neljuba dejstva izza predvojnne in vojne dobe, da mu je na koncu koncev zmanjkalo sape. Zato je kazal jezik in zijala velikolaškimi ženam in dekletom. Neki njegov pristaš je udaril našo žensko (!), ki je nato vrgla v sredo dvorane stol, ki je padel Pucelju ravno na glavo. Kam pripeljejo taki nastopi? To je praksa mesarjev in pocestnih fakinov in politika Pucelja je mesarska politika. Mi, ki hočemo ljudi vzgojiti v pošteno poedince človeške družbe, obsojamo tak surov način političnega boja, ker se zavedamo, da je predpogoj dobre države in dobrih razmer v njej dober in pošten človek, ki bo načela svojega nasprotnika pobijal z načeli, ne pa s surovo silo! — Človek, ki danes v dobi splošne podivjanosti pali najvišje človeške strasti, zasluži korenite javne obsodbe, ker ne ve, da spodkopuje s svojim brezmiselnim početjem temelje človeške družbe, občine, države!“ — Za zdrave človeške možgane so gospodje povedali dovolj. Zadnja dva stavka bi bil lahko izpustil, sta pa zelo značilna za označbo mišljenja mož, ki so napisali gorenje laži in nesramnosti. Ugotoviti moram le, da so tu goji navedena peresa različno lagala. Kar trdi eden, pobija drugi. Eden trdi, da so se „živahno politično gibali“, v istem stavku pa, da „so“ priredili shode, na katerih „bi imeli“ poročati. „Naša ženska je vrgla v sredo dvorane stol, ki je padel Pucelju ravno na glavo“, Izjavljam, da je to ravno tako nesramna laž, vendar pozivljem pisca za pričo, tisto „našo žensko“ bomo že spravili na ričet, čeprav na mojo glavo ni prav nič padlo. Res pa je, da je stol prva dvignila Levstik iz Malih Lašč, ena najodličnejših Marijinih devic in absolventinjavrnokar končane gospodinjske šole, vendar se ji ni nič zgodilo, ker je udarec preprečil blizu stoječi somišljenik naše stranke. S stolom pa je udarila druga Marijina hčerka, zelo priletna, enega izmed navzočnih, ta pa jo je res takoj plačal, nek drugi, ki je bil poškodovan na ustnicah, je pa poravnavo odložil. Vse druge so pa regljale in vpile ter metale prst od oleandrov po dvorani. Ze omenjena Martinkova je imela na

robu usten penc. Tudi nisem zapazil nobene velikolaške žene med njimi, ker bi se slednje take družbe sramovale. To je resnica o „mesarski politiki, politiki pesti in sile“, vse drugo je podlo zavijanje, laž in duševno uboštvo. Na odru so se posebno odlikovali: profesor Sušnik je po vzorcu velikega mojstra Šusteršiča pričel prvi s falotom, „jurist“ Žužek je med govorom pil čaj, kadil cigarete, rabil z ozirom na svoje rojstvo tako nesramne izraze, da se čudim zakulisni gospodi, da je to v lastnem domu trpela, zraven pa delal „dovtipe“, da je stavek v „Domoljubu“ resničen: „da se je cela dvorana in vse poslušalstvo medsebojno smejalo“. „Kmet“ Stanovnik je pridno mencial roke in zastonj priporočal somišljenikom lepo vedenje. Kot sklepno točko so pripestovali na oder g. Pečka, ki nekaj časa učiteljuje pri nas. Ta je požiral dvoje očitanj, katerih pošten človek ne sme prezreti in če bi mislil, da si to lahko privoščiti, ga mora nasprotnega poučiti šolska oblast. Posebno nesramen izraz je rabil tudi bivši predsednik katoliškega izobraževalnega društva in „Orla“. Ko je ob desetih gospod župnik povabil vse k maši, je na odru padla zavesa, „živahno politično gibanje“ je ponehalo, in ko smo odhajali po stopnjicah, — in to je važno povedati z ozirom na sklepna stavka „Domoljubovega“ poročila —, so Marijine hčerke vsipale na odhajajoče prijatelje in sovražnike vseprek zemljo od oledrov in smeti. Konstatiram v imenu „mesarske politike, politike pesti in sile“, da se jim še do danes ni ničesar zgodilo zaradi tega. Govore le, da je bilo gospoda kaplana sram, da se je Marijina družba tako vedla. Če bi bil napačno informiran, sem seveda pripravljen preklicati. Vendar za enkrat rajši verjamem, da jih je ošteval, ker imam vtis, da hoče biti dober duhovnik. Končno izrekam toplo zahvalo „Domoljubu“ in „Slovincu“ za brezplačno reklamo moji malenkosti ter se jima tudi za bodoče toplo priporočam.

(Dramlje.) Tukaj se je poročila gdč. Julka Mastnuk, hčerka vrlega posestnika Tomaža Mastnaka z g. Ivanom Joštom iz Vojnika. Na gostovanju je nabrala g. Marica Jarnovičeva za ubogo šolsko deco 215 K. Živelj darovalci!

Pokrajinske vesti.

(Socialisti zopet rovarijo med kmeti.) Za 29. t. m. so sklicali socialni demokratje v Ljubljano zaupni sestanek, da ustanovijo nekako „Kmetško-delavsko zvezo“. Mi smo socialistom že dobrohotno svetovali, naj paste v miru naše vrste kakor se tudi mi ne vtikamo v organiziranje tovarniškega delavstva. Najbrž bo treba z vsiljivci bolj odločno govoriti. Naše tovariše pozivamo, naj pouče povsod kmečke delavce in uslužbence, da jim je odprta naša SKS., kjer si bomo složno in prijateljsko pomagali.

(Ogni giorno una.) Klerikalno časopisje, ki s svojo moralno, poštenostjo in ljubeznijo do ljudstva tekmuje z zlobo in lažnivostjo italijanskih harlekinov, si je popolnoma privzelo njihove metode. Italijansko časopisje prinaša vsak dan pod gorenjim naslovom kako šaljivko. Ker pa so naši klerikalci, kar se duhovitosti tiče, še daleč za italijansko polento, zato prinašajo vsak dan po eno ali tudi po več zlobnih, umazanih laži o naši stranki. Ob ustanovitvi naše stranke so se sicer smejali in trdili, da smo kot mrtvorojeno dete (torej že mrtvo) povrhu še na smrt obsojeni, danes pa se morejo le z lažjo in s hinvščino boriti proti nam. Najboljše je, če vse svoje časopisje namažete s svojimi lažmi čez nas. Boste toliko prej in toliko temeljiteje pogoreli. Mi smo bili „mrtvorojeno dete“, zato živimo in napredujemo, vi pa ste bili „živorojena velemoč“, zato sedaj že umirate!

(Znamenita obletnica.) Dne 15. februarja 1573. leta je umrl v Zagrebu mučeniške smrti znameniti upornik Matija Gubec, nazvan kmetški kralj, ki je dvignil vstajo hrvatskih in slovenskih kmetov proti tujim graščakom, ki so kmetško ljudstvo nečuvno zatirali in izkoriščali.

(Znamenje časa.) Ljubljansko državno pravdnništvo je izdalo prejšnji mesec 89 obtožnic zaradi tatvin. To je najvišje število v enem mesecu, odkar obstoji deželno sodišče. Tudi za porotne obravnave, ki se začno v ponedeljek dne 28. t. m., so skoraj same tatvine na vrsti.

(Za invalide.) Ministrski svet je sprejel predlogo o invalidih ter bo v par dneh razglašena. Obenem je ministrski svet odobril kredit 25 milijonov dinarjev za povišanje doklad invalidom in družinam v vojni padlih vojakov.

(Lažnikom.) Iz prozornega namena trosi nekdo v Novem mestu laž, da sem na taboru SKS. v Novem mestu dne 8. t. m. govoril proti uradnikom in jim celo očital mastne plače. To je tako nesramna laž kot tista, da sem zabavljaj čez meščane. V vsem svojem govoru, v katerem sem razvijal gospodarski program SKS., ni bilo niti ene besedice zabavljanja proti drugim stanovom. O tem lahko priča vsak, ki je moj govor slišal. Nesramne lažnike pa opozarjam, naj pazijo na svoj jezik, ker bom vsakoga obrekovalca sodnijsko zasledoval. — B. Skalický.

(Razstrelilni smodnik) se ratača pri uradu za pospeševanje obrti v Ljubljani. Oddaja se le po 100 kg.

(Ako mačku na rep stopiš, zacvili.) Tako je sedaj z bednim „Domoljubom“ in njegovimi tovariši. Kričijo, praskajo in grizejo po naši samostojni kmetijski organizaciji, toda v zadnjem zvijanju. Potrpijo malo, saj bo kmalu konec tega početja. Saj vemo, da je vsak kmet ponosen, ako čita v „Večernem listu“, da je imela naša stranka tolik uspeh, četudi „na ljudske stroške“, da je od vlade prejela prevozna sredstva za prevažanje življenskih potrebščin našega malega kmeta na razpolago. Saj ni danes noben kmet več tako neumen, da bi verjel, da gre kmetu edino pravica, dajati po nesramno nizki ceni svojo živino in žito ljudem, kateri so si nakupili milijone in milijone iz naših žuljev! Vsak kmet dobro ve, da je tudi on državljan ter da ima država za njega skrbeti po očetovsko, a ne po oderuško, kakor so skrbeli med vojno za njega isti, ki danes kričijo, grizejo in praskajo.

(Pritožbe z dežele.) V sredini premogovnikov smo, pa nimamo premoega, ker si ga menda ne smemo nakopati. V sredi gozdov smo, pa si ne smemo drv napraviti, ker so gozdi last takih, ki drv ne potrebujejo. V okolici imamo poštno urado, pa ti morajo biti zaprti. Če čakaš celi teden vsak dan pred vrati, se ti morda le posreči kdaj od 9. do 11. ure tudi v urad priti. Smo z železnico obdani, pa ta ne sme voziti ljudi, kaj še blago. Kmet dela kakor ura, le državni uradi spijo, dasiravno osebja mrgoli. Gospodje na merodajnih mestih, zdramite se, sicer bo nas kdo drugi vzela, ne Jugoslavija.

(Umrli je) v Dravcih pri Sv. Vidu niže Ptujja petindvajsetletni Franc Letič, edini sin posestnika Letiča. Pokojni je bil zaveden in naprednomisleč Slovenec, kakršnih nam danes najbolj treba. Poleg kmetijstva se je z veliko vnemo bavil s čebelarstvom ter je imel nad 100 panjev, ponajveč Znidaršičevega sistema. Rodbini naše iskreno sožalje. Bodi mu zemljica lahka!

(Premog so zasledili) na posestvu grofa Attemsa v Zgornji Bistrici. Priprave za izkopavanje so že v teku.

(Tovorni promet z Nemško Avstrijo zopet ustavljen.) Prejšnji teden so ustavili promet z Avstrijo. Vsled počasnega carinanja v Mariboru se je ob mejah nakupičilo polno vagonov. Samo v Mariboru stoji 627 polnih vagonov, ki so namenjeni v Avstrijo in 261 vagonov, ki so namenjeni k nam na jug. Na avstrijskih tleh pri Špilju pa stoji 2500 vagonov, med njimi 2000 vagonov soli, ki ne morejo k nam zaradi počasnosti carinskih uradnikov.

(Kmetijska šola) se ustanovi pri Veliki Nedelji na Štajerskem.

(Novo vino po 25 K) je prodajala dobro organizirana družba navijalcev v Ljutomerskem okraju. Osrednji urad zoper navijalce, verižnike in tihotapce je prišel družbi na sled.

(Za sodna okraja Šmarje in Rogatec) se snuje novo okrajno glavarstvo. Pogajanja se vršijo le še glede sedeža tega glavarstva, ker eni so za Šmarje, drugi pa za Rogaško Slatino.

Politične vesti.

(Občinska volilna pravica) se razširi v toliko, da se doba bivanja skrči od dveh na eno leto. Dobrovoljci in železničarji imajo volilno pravico, ako so le bivali v občini tisti dan, ko so se volilni imeniki razporežili. Volilno pravico dobe tudi redovniki. Ženska volilna pravica se raz-

tegne tudi na strokovne delavke in druge nastavljenke v trgovskih in industrijskih podjetjih, ako tudi stanujejo v isti občini. Pasivne volilne pravice ženskam pa zaenkrat ministrski svet ni odobril, to se pravi, ženske bodo pač smele voliti, ne bodo pa mogle biti izvoljene. Obenem se tudi odpravi volilna dolžnost.

(Križa v beograjski vladi.) Pogajanja med vlado in opozicijo so ostala brezuspešna. Opozicija je stavila nesprijemljive zahteve. Najbrže se sestavi uradniško ministrstvo, ki bo v par tednih sprejelo zakon za konstituantno, nakar se parlament razpusti ter se razpišejo volitve v ustavodajno skupščino.

(Volilni zakon za državni zbor sprejet.) Ministrski svet je sprejel volilni zakon s splošno volilno pravico. Na vsakih 40.000 prebivalcev pride po en poslanec. Mestni poslanci odpadejo, le Beograd bo volil pet poslancev, Zagreb štiri, a Ljubljana tri.

(Izročitev avstrijskih vojnih krivcev.) Zavezniki zahtevajo, da se jim izroče: nadvojvoda Jožef, generali Borojevič, Potiorek, Arz in Köves ter bivši minister Berchtold.

(Tatovi na cesarskih prestolih.) Po pregonu Habsburžanov so prišli na sled, da so člani te rodbine, pa tudi sami cesarji in prestolonasledniki kradli. Tako je nedavno finančni odsek na Dunaju razglasil, da je umorjeni prestolonaslednik Fran Ferdinand vzel iz dunajskega fonda za razširjenje mesta ogromne vsote in s tem denarjem nakupoval starine in umetnine za svoje gradove.

(Volitve agrarnih odborov v Hrvatski, Slavoniji in Medjimurju) bodo 20 in 29. t. m. Volilno pravico imajo tudi kmetice, ki samostojno vodijo gospodarstvo. Volitve se bodo vršile z javnim glasovanjem. Upati je, da se enake volitve kmalu razpišejo tudi za Slovenijo.

(Reško prebivalstvo za Jugoslavijo.) Predsednik avtonomnih demokratov na Reki, Ruggero Gothardi, je poslal tudi v imenu reških socialistov našemu zunanjemu ministru in članu mirovne konference dr. Trumbiću izjavo, da razun nekaterih zločincev je vse reško prebivalstvo proti temu, da bi dobila Reka Italija. Gothardi izjavlja, da Reka ne more živeti brez Jugoslavije. Sicer so Rečani za svobodno Reko, toda raje le sprejmejo priklonitev k Jugoslaviji, kakor pa k Italiji.

(Tujci na Dunaju in v Gradcu.) Ker nima avstrijski denar skoraj nobene vrednosti, nakupujejo Italijani in Amerikanci na Dunaju in v Gradcu hiše po smešnih cenah svoje valute. Za par tisoč dolarjev ali lir dobe najlepše hiše.

(Kmečka zmaga na Bolgarskem.) Pri volitvah v nove okrožne svete je sijajno zmagala kmečka stranka, ki je dobila skoraj polovico vseh oddanih glasov in 120.000 glasov več, kot pri volitvah v konstituantno. Socialisti so izgubili do 60.000 glasov.

(Nemčija se manjša.) V deželici Šlezvig-Holstein, za katero so se pred več ko 50 leti morali boriti tudi naši vojaki kot zavezniki Nemčije, se je izvršilo prejšnji teden ljudsko glasovanje. Prebivalstvo se je z ogromno večino izreklo, da ne mara več pripadati Nemčiji, temuč hoče biti združeno z Dansko.

(Madžari zahtevajo ljudsko glasovanje) glede vseh pokrajin, ki se naj po mirovni pogodbi odcepijo od Madžarske.

(Japonci se umikajo boljševikom.) Močna boljševiška armada pritiska s takšno silo proti Japoncem, da so dobile japonske čete ukaz, naj izpraznijo vso vzhodno Sibirijo (Transbajkalijo in Amursko pokrajino).

(Nova boljševiška nevarnost.) Antanta je hotela rešiti turško vprašanje tako, da bi se Turki morali umakniti iz Carigrada v Azijo, a tudi turško Azijo bi precej pristigla na korist Angležem, Francozom in Italijanom. Proti temu pa so se dvignili Mladoturki, t. j. turški narodni krogi pod vodstvom Kemal paše. Mladoturki se oborožujejo ter groze s sveto vojsko, t. j. nahujskati hočejo vse mohamedanske vernike. Vstaja ima čisto boljševiški značaj ter se ustaši dogovarjajo z ruskimi boljševiki za pomoč. Moskovska vlada je baje že sestavila iz turških ujetnikov več polkov, ki bodo prodirali kot predstraža Carigradu na pomoč. Ker ima Angleška v Aziji in Indiji večino mohamedanskega prebivalstva, se močno boji tega gibanja ter bo najbrž za to, da se Carigrad še pusti Turkom.

Naš „Ekonom“.

Krajevni odbori SKS., ki žele, da pošilja „Ekonom“ v njih kraje blago, naj najdalje do konca meseca februarja sporoče tajništvo „Ekonom“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 3: 1.) Sedež, območje in število članov SKS. v svojem območju; 2.) ime predsednika in tajnika odbora; 3.) kdo ima pravico blago naročiti; 4.) komu naj se naročeno blago pošlje (navesti je treba kraj in železniško postajo); 5.) kdo jamči kot plačnik, v kolikor blago že ni plačano naprej. — Blago se razdeljuje pod nadzorstvom krajevnega odbora; paziti je zlasti glede cen. Tovariše, ki so tudi trgovci, naj se po možnosti vpoštevajo, ker s trgovcem centrala lažje dela kot z nestrokovnjakom. Razprodajna cena se določi na ta način, da se k nabavnim cenam prištejejo še vozni stroški, za kalo in za trud pa se pribije od 5 do 20 vinarjev pri kilogramu, kot je blago in navodilo, ki ga da centrala.

Ničvredno koruzo dobavljajo nekatere tvrdke za užitno blago; v nekaterih takih slučajih je vodstvu „Ekonom“ prišlo na ušesa, da politični nasprotniki podtikajo tako blago „Ekonomu“, češ, on ga je dobavil. Nekaj takega se je primerilo v preteklem tednu v kočevskem okraju. Da moremo takim opravičencem stopiti primerno na prste, prosimo tovariše, naj nam vsak tak slučaj z navedbo prič nemudoma naznanijo.

Delnice „Ekonom“ pridno kupujejo naši kmetovalci; doslej si jih je emislilo že nad 3000 tovarišev. Čim bodo pravila potrjena, jih damo natisniti; iz njih bo razvidno, da jamči vsak le z zneskom, za katerega je kupil delnice in da so vsi delničarji enakopravni tovariši. Nato skliče sedanje vodstvo ustanovni občni zbor, kar je pričakovati meseca marca. Na tem zborovanju bodo delničarji izbrali iz svoje srede končnoveljavnno vodstvo „Ekonom“ s predsednikom in dvanajstimi odborniki. Ti bodo za „Ekonom“ odgovorni delničarjem, moralno pa tudi stranki. Opozorjamo na razglas, ki je natisnjen na zadnji strani današnje številke.

Sol, ki jo je kupil „Ekonom“, leži v tržaški prosti luki. Čim bo vprašanje glede vagonov urejeno, prične prihajati v Ljubljano in vodstvo jo bo takoj odposlalo naročnikom. Sol pride v vrečah po 50 kg. Naročniki, ki so jo plačali naprej, pridejo najprvo na vrsto. Sol pride z dvema ali tremi vlaki. Cena bo najbrže 2-90 K franko Ljubljana.

Sveč, mila, rozin i. dr. si je „Ekonom“ za svoje odjemalce zagotovil večjo množino. Naročniki naj se požurijo, dokler naš vir ne vsahne!

Za petrolejem, sladkorjem in obleko je pri „Ekonomu“ živahno povpraševanje. Zaenkrat študira „Ekonom“ tozadevne razmere na trgu, vso svojo moč je osredotočil na nabavo živil. Čez nekaj mesecev pa upa, da bo svoj delokrog lahko že tudi na te predmete razširil.

Koruze si je zagotovil „Ekonom“ 300 vagonov v storžih. Da jo osuši in spravi v zrnje, je najel lastno sušilnico v Osjeku. Na ta način dobe naši odjemalci to koruzo gotovo za 1 K kilogram ceneje, kot pa če bi jo sicer kupili na trgu. Sredi meseca marca pride prvi vlak te koruze. Računi se na 160 vagonov zrnja.

Gospodarstvo in gospodinjstvo

(Ministrski svet o agrarni reformi.) Naš ministrski svet je odobril vse predloge glede agrarne reforme. Agrarna ravnateljstva bodo v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Skoplju, Novem Sadu in na Cetinju. Namesto agrarnih poverjeništev se ustanove stalni agrarni uradi. Velika posestva se deloma razkosajo za javne in državne namene, za zgradbo delavskih stanovanj in kmetijskih šol ter za razdelitev med invalide in legijonarje.

(Iz naše krone se delajo norca.) Svoječasno je minister Veljkovič obljubil, da se vzamejo iz prometa obnem z našo krono tudi stari bančni dinarji. Sedaj pa se kaže, da misli zamenjati le krone, a stare dinarje še nadalje pustiti v prometu, kar bi očitno hudo škodovalo vrednosti naše krone. Proti temu odločno protestiramo.

(Vrednost tujega denarja pada.) Na beogradski borzi je bilo zadnje čase opaziti padanje

vrednosti tujemu denarju. Celo ameriški, angleški in švicarski denar je znatno padel.

(Za kmetovalce, katerim je bila odvzeta živina.) Poljedelski minister je ukazal, da morajo oblasti sestaviti po občinah zapiske oseb, katerim je bila odvzeta živina, bodisi za potrebe naše države, bodisi po bivši avstrijski vladi. Na podlagi teh spisov bodo delili brezplačno živino poljedelcem, ki so ostali brez živine, v prvi vrsti takim, ki so dali živino naši državi.

(Več tobaka.) Uprava državnih monopolov je sklenila, povišati pridelek tobaka na 10 milijonov kilogramov. V ta namen dobe tobačni delavci draginjske doklade in druge priboljške.

(Naročila na semensko žito.) Minula jesen ni bila povoljna za sejanje. Zaradi tega je ostala znatna površina zemlje, zlasti v naših južnih pokrajinah, neposejana. Ker je v največjem interesu države kakor tudi vsakega poedinega državljanca, da pridemo do kar najvišjega žitnega donosa v tem letu, pozivlje ministrstvo za prehrano in obnovo dežel vsa oblastva, vse kmetijske organizacije in vse lastnike zemljišč, naj zastavijo vse sile, da se zemlja zaseje kar največ z jarim žitom in tako nadomesti, kar se je zamudilo v minuli jeseni. Ministrstvo hoče dobiti iz aktivnih pokrajin potrebno množino semenskega žita. Žitni zavod bo izvedel dovoz tega žita in ga izročil „Slovenski kmetijski družbi“, da ga razdeli med kmetovalce. Naročila na semensko žito naj se takoj pošiljajo „Slovenski kmetijski družbi“ v Ljubljani.

(Galico za vinogradnike) dobimo najbrž iz Angleške. Neka angleška tvrdka jo je ponudila 100 vagonov. Ker pa je cena visoka, se še vrše pogajanja.

(Bombaževine bo še dalje časa manjkalo,) ker Angleži in Američani nimajo večjih zalog. Pridelovanje bombaža se je lani zmanjšalo, ker se je skrčil delavni čas od 56 na 48 tedenskih ur.

(Rusije nam manjka.) Pred vojsko je pridelala Rusija polovico svetovnega pridelka lanu ter zalagala s predivom Anglijo, Nemčijo in Avstrijo. Zato smo lahko imeli poceni platno. Jaje je izvažala Rusija do tri milijarde na leto, tako da je prišlo na vsakega prebivalca v Evropi po deset ruskih jajec. Krompirja se je izvažalo iz Rusije do 350 tisoč kvintalov na leto. Vsako leto je izvažala Rusija do 50 tisoč konj po nizki ceni. Leta 1910. je bilo na Ruskega 23 milijonov konj, 61 milijonov ovac in koz, 33 milijonov prašičev, 44 milijonov govedih itd.

(Konjska starost.) Najvišja konjska starost je bila dosežena, v kolikor je znano, 52 let. Konj Friderika Velikega pa je bil 40 let star. Na Angleškem je imel neki posestnik konja, ki je bil star 37 let in je še vozil 800 kg 50 km daleč. Celo 38 let staro kobilo so v neki žrebčarni na Francoskem porabili za pleme. Porodila je popolnoma normalno žrebe in ga dobro dojila. Čistokrvne angleške kobile so dočakale tudi do 38 let. V splošno pa vlada mnenje, da je konj, ki mu je enkrat čez 25 let, neuporaben in da ga je treba dati konjaču.

(Sadni škodljivci.) Pri nas se za sadno drevje vse premalo brigamo. Posebno veliko je škodljivcev, kateri nam kvarijo naše sadje in čestokrat uničijo dober del pridelka. Za zatiranje raznih škodljivcev pa se premalo stori in sploh obračamo premalo pozornosti na sadje. Sedaj je čas, posebno lepa letošnja zima je ugodna, da sadje pošteno osnažimo. Naj bi si vsak kmet vzela nekaj časa in šel pogledat svoj sadni vrt. Kjer visijo na vejah suhi listi, naj se odstranijo, ker navadno se nahaja v njih zalega gosenic. Ravnotako se skriva mnogo mrčesa pod staro drevesno skorjo. Zato je potrebno ostrgati vso skorjo, da nima mrčes mesta, kjer bi se razširjal. Eden najboljših zatiralcev mrčesa so naše ljube ptice, posebno siničice. Za take ptice je dobro, da jim napravimo majhne hišice-valilnice, namreč za ptice, ki si delajo svoja gnezda v duplih in votlinah. One se prav hitro udomačijo v takih hišicah in imamo z njimi še to zabavo, da nam s svojim petjem delajo kratek čas.

(Miši preženemo iz stanovanj, shramb itd.), ako stolčemo posušeno oleandrovo listje ter ta prah pomešamo s peskom in natrosimo v mišje luknje.

(Proti gnitju sadja v kletih) je najboljšo sredstvo zračenje. Dobro je tudi, ako se v zaprti kleti zažge včasih malo žvepla.

(Proti razpokanju lesa) je najboljšo sredstvo, ako ga namakamo dober teden v slani vodi. Tako prepojen les ne razpoka in se tudi ne skrivi.

Mazanje trt proti trtni plesnobi in drugim boleznim.

Ker se bliža čas trtne režnje, opozarjam na svoj članek v lanskem „Kmetovalcu“ pod naslovom: „Zatiranje trtnih boleznih v spomladnem času“, ki se dobi v ponatisku kot gospodarsko navodilo št. 67.

Zlasti važno je za nas letos mazanje trt z žveplovoapneno brozgo proti trtni plesnobi, ker se je ta bolezen pri nas zelo razpasla in nam provzroča velikansko škodo. Ker žveplovoapnene brozge iz inozemstva ne moremo dobiti, pripraviti si jo moramo sami na sledeči način:

Na 10 litrov vode se vzame 2 kg finega, zmletega žvepla in 1 kg živega (neugašenega) a svežega, ne starega apna. Posoda mora biti železna (najbolje železen kotel) in še enkrat toliko obsežna kot je tekočina, ker se ta med kuhanjem napne.

Najprej se v kakih dveh litrih tople vode polagoma (po kosčkih) ugasi živo apno tako, da se končno dobro razmeša na redek apnen belež. Med tem se žveplo, da ne dela kepice, najprej zmeša z nekoliko vode v gosto kašo, ki se jo potem vmeša med apnen belež. Nato se dolije še ostalo vodo in se s kako palico zmeri globočina tekočine v kotlu.

V palici se napravi zarez, da se označi, koliko tekočine vsebuje posoda (kotel), ker je treba med kuhanjem izhlapelo vodo vedno zopet nadmestiti z vročo vodo (doliti). Zmes se kuha eno uro ob vednem mešanju, da se končno izpremeni v rujavo, včasih (vsled vpliva železa) nekoliko zelenkasto tekočino. Ko se tekočina ohladi, se ji dodene dva- do trikratno množino vode. Tekočina, ki se precedi skozi gosto, žično sito, je nato takoj porabna za mazanje trt. Nerazkuhan ostanek ostane lahko v kotlu za prihodnjo kuho.

Po režnji je treba vso staro skorjo na trtah osnažiti, najbolje z mehкими žičnimi krtačami. Rezje (rezino) spravimo iz vinograda in jo sežgemo. Nato pa vso trto od zemlje do vrha namažemo s pripravljeno apneno brozgo. Za mazanje vzamemo kak čopič ali krtačico za leščilo ali pa okoli palice ovito cunjco. Dobro je mazati trte dvakrat, zadnjič pa vsaj osem do štirinajst dni prej, predno se prično očesa napenjanja. Mazanje uničuje škodljivce in zadržuje trte, da prežgodaj ne odženejo, kar je gotovo ugodno.

Vinarski nadzornik Skalický.

Izjava.

V „Kmetijskem listu“ z dne 22. decembra 1919. smo priobčili sledečo notico:

„Agitator in organizator „Kmečke zveze“ v St. Vidu pri Zatični, znani učitelj Lovru Jevnikar, vodi tamkajšnjo aprovizacijo. Pred par dnevi se je pri njem vršila preiskava, ki je spravila na dan 850 kg skritega sladkorja. Seveda mu je bil zaplenjen. „Kmečka zveza“, ki se kar cedi ljubezni do kmeta, tedaj za kmeta po svojih ljudeh tako skrbi, da mu odtrgava od ust to, kar mu gre po vseh postavah. Kmečke mame, le vse v „Kmečko zvezo“, boste zato pile kavo brez sladkorja!“

Izjavljamo danes, da je bila ta notica popolnoma brez vsake podlage in izmišljena. Pri g. učitelju Lovru Jevnikarju se ni vršila preiskava, ki bi spravila na dan 850 kg skritega sladkorja in tudi ni resnično, da bi bil ta sladkor zaplenjen. Stvar je bila namreč taka, da je dobila Čebelarška podružnica v St. Vidu, v kateri so zastopane vse stranke in katere načelnik je g. Lovru Jevnikar, 793 kg sladkorja, da ga razdeli med čebelarje za pomladno pitanje čebel, in sicer od „Osrednjega čebelarškega društva“. Ker pa takrat aprovizacija ni dobila dalje časa sladkorja, je g. učitelj Jevnikar sporazumno z odborom podružnice ta sladkor ponudil okrajnemu glavarstvu, da ga razdeli za aprovizacijo proti svoječasi vrnitvi. Okrajno glavarstvo pa je to ponudbo odklonilo, ker je med tem že samo prejelo sladkor za aprovizacijo.

Pač pa so razne osebe pritiskale s silo na g. učitelja Lovra Jevnikarja, ki se je moral pritisku te sile udati in je izročil sladkor „Čebelarške podružnice“ množici, ki je nanj navalila in si sladkor med seboj razdelila. „Čebelarško društvo“ je ostalo vsled tega brez sladkorja. Obnemem se zahvaljujemo g. učitelju Lovru Jevnikarju, da je odstopil od kazenskega postopanja zaradi te neresnične notice proti nam in obžalujemo, da se nam je gorenja notica vrnila.

Uredništvo „Kmetijskega lista“.

Mali oglasi.

Kupim vezan kozolec

(«topler»), nov ali star, dobro ohranjen. Ponudbe s ceno na «Gospodar» poštno ležečo Metlika.

Restavracija Krvarič (roj Perles), Ljubljana, Prešernova ulica št. 9, se priporoča.

Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, pridružite v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za «Male oglase» 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte vesno naprej!

Čevlji domačega izdelka

od preprostih do najfinjših

se dobe po najnižjih dnevnih cenah pri

Antonu Mrkunu v Ljubljani,
Koledvorska ulica št. 41.

Na prodaj je posestvo

obstoječe iz njiv, travnikov, gozda in vinograda; poleg je tudi mlin. Posestvo obsega nad 28 oralar, se da tudi v najem ali zamenja za manjše. Več pove **Anton Žerjav v Brežicah.**

Modna in športna trgovina

P. MAGDIČ
V Ljubljani nasproti glavne pošte

priporoča modne in nakitne predmete, potrebščine za krojače in šivilje, damsko perilo, bluze, narodne vezanine, zastave.

Posebni oddelek za gospode: klobuki in slamniki, barvasto in belo perilo, kravate, rokavice, vsi modni, športni in toaletni predmeti.

Kmetijska posojilnica ljubljanske okolice

v Ljubljani,

r. z. z. n. z.

Obrestuje hranilne vloge po **3%**. Sprejema vloge na tekoči račun. Cekovni promet. Eskont in inkaso menic. Lombardiranje vrednostnih papirjev.

Stanje hranilnih vlog nad 50,000.000 K.
Rezervni zakladi nad 1,000.000 K.

Ustanovljena leta 1881.

Dr. Alojzij Šlechta

je pričel po mnogoletnem delovanju v tu- in inozemskih bolnišnicah ordinirati

za kirurgične in splošne bolezni v Ljubljani, Dvorni trg 1 (nasproti Narodne kavarne), od 10. do 12. in od 3. do 4. ure.

Jugoslovanski kreditni zaved v Ljubljani

Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000.000 kron.

4%

brez obitke rentnega davka. Ustanovljen septembra 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

SVETLA

tehnika — elektrotehnika

baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevnih cenah:

J. Pogačar v Ljubljani, Mestni trg št. 25.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice: v Splitu, Trstu, Sarajevu, Celovcu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; ekspozitura v Ptuj. Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog 50,000.000 kron. — Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Telefon št. 261.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Delniška družba

„EKONOM“

vabi na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200.—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi marca se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogsopodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA“.

Pojasnila in položnice za vplačilo daje

pripravljalni odbor „EKONOMA“
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.